

Dosarul nr. 2ra-2120/19

Prima instanță: Judecătoria Cahul sediul central (jud. M. Bușuleac)

Instanța de apel: Curtea de Apel Cahul (jud. R. Petrov, N. Bondarenco, S. Pilipenco)

ÎNCHEIERE

4 decembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Svetlana Filincova
Dumitru Mardari

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Oxana Beliuenco, reprezentată de avocatul Ivan Ungurean

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Ministerului Sănătății al Republicii Moldova împotriva Oxanei Beliuenco cu privire la restituirea sumei

împotriva deciziei din 29 mai 2019 a Curții de Apel Cahul, prin care a fost respinsă cererea de apel depusă de Oxana Beliuenco și menținută hotărârea din 25 mai 2018 a Judecătoriei Cahul sediul central, prin care acțiunea a fost admisă

constată:

La 10 iulie 2017, Ministerul Sănătății al RM a depus cerere de chemare în judecată împotriva Oxanei Beliuenco cu privire la restituirea sumei.

În motivarea acțiunii a invocat că la 15 noiembrie 2013, între Ministerul Sănătății al RM și Oxana Beliuenco a fost încheiat contractul de instruire, în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 1396 din 24 noiembrie 2003 cu privire la instruirea medicilor și farmaciștilor rezidenți și plasarea în câmpul muncii a tinerilor specialiști, potrivit căruia statul Republica Moldova și-a asumat obligația de a asigura finanțarea studiilor de rezidențiat a Oxanei Beliuenco, cu mijloace financiare din contul bugetului de stat alocat Ministerului Sănătății al RM, iar Oxana Beliuenco și-a asumat obligația de a activa un termen de trei ani după finalizarea studiilor de rezidențiat, potrivit îndreptării eliberate de către Ministerul Sănătății al RM.

Urmare a rezultatelor examenului pentru efectuarea studiilor de rezidențiat, Oxana Beliuenco a fost înscrisă la studii postuniversitare de rezidențiat cu specializarea de medic de familie.

În momentul finalizării rezidențiatului în domeniul Medicului de Familie, Ministerul Sănătății al RM a eliberat Oxanei Beliuenco îndreptare pentru a activa în conformitate cu prevederile contractului de instruire.

A remarcat că Oxana Beliuenco nu și-a onorat obligațiile contractuale asumate de a lucra un termen de trei ani conform îndreptării eliberate de Ministerul Sănătății al RM, fapt prin care a produs un prejudiciu bugetului de stat în cuantum de 235 000 de lei.

Și-a întemeiat pretențiile în baza dispozițiilor art. 8 alin. (1), alin. (2) lit. a) lit. b), lit. f) Cod civil, pct. 5 din Hotărârea Guvernului nr. 1396 din 24 noiembrie 2003 cu privire la instruirea medicilor și farmaciștilor rezidenți și plasarea în câmpul muncii a tinerilor specialiști, art. 166, 167 CPC.

A solicitat admiterea acțiunii, încasarea din contul Oxanei Beliuenco în beneficiul Ministerului Sănătății al RM a sumei de 235 000 de lei.

Prin cererea de chemare în judecată concretizată, Ministerul Sănătății al RM a solicitat încasarea din contul Oxanei Beliuenco în beneficiul Ministerului Sănătății al RM a sumei de 218 160 de lei.

Suplimentar, a precizat că potrivit calculelor prezentate de către Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, prin scrisoarea nr. 03-2673 din 28 iulie 2017 privind costurile de instruire a studenților și rezidenților în cadrul Universității, cheltuielile de instruire universitară și postuniversitară pentru Oxana Beliuenco au constituit suma de 218 160 de lei.

Prin hotărârea din 25 mai 2018 a Judecătorei Cahul sediul central, a fost admisă acțiunea integral.

A fost încasată de la Oxana Beliuenco în beneficiul Ministerului Sănătății al RM suma de 218 160 de lei.

A fost încasată de la Oxana Beliuenco în beneficiul statului suma de 6 544,80 de lei cu titlu de taxă de stat.

Prin decizia din 29 mai 2019 a Curții de Apel Cahul, a fost respinsă cererea de apel depusă de Oxana Beliuenco și menținută hotărârea primei instanțe.

Instanța de apel, cu referire la citarea legală a Oxanei Beliuenco, a reținut că potrivit materialelor dosarului se constată că ultima, atât la etapa soluționării cauzei prin mediere, cât și la etapa examinării cauzei în fond, de prima instanță a fost citată pe adresa indicată de reclamant în cererea de chemare în judecată, fapt confirmat prin avizele de recepție poștală, potrivit cărora citațiile primei instanțe nu au fost reclamate de către Oxana Beliuenco.

Totodată, instanța de apel a precizat că în ședința instanței de apel, reprezentantul apelantei, avocatul Nicolae Ciumac a confirmat că adresa Oxanei Beliuenco indicată în cererea de chemare în judecată este corectă și coincide cu adresa din contractul de instruire și cererea de apel depusă.

Astfel, toate citațiile primei instanțe au fost expediate pe adresa prezentată de însăși Oxana Beliuenco, iar faptul nerecepționării corespondenței expediate, nu poate fi imputat primei instanțe.

A constatat instanța de apel că în ședința de judecată din 25 mai 2018, reprezentantul Ministerului Sănătății al RM (actualmente Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale al RM), a prezentat primei instanțe extrasul din Monitorul Oficial al RM, ediția nr. 142-148, în care a fost publicat anunțul privind necesitatea prezenței Oxanei Beliuenco în ședința de judecată din 25 mai 2018, în legătură cu examinarea cauzei civile respective.

Prima instanță și instanța de apel au considerat că Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale al RM, în virtutea raportului juridic obligațional, în

calitatea sa de creditor, este îndreptăţit să solicite de la Oxana Beliuenco restituirea sumei de 218 160 de lei cu titlu de cheltuieli suportate pentru instruirea ultimei, în condiţiile în care aceasta nu a respectat obligaţia de a activa un termen de trei ani conform repartizării nr. 08/MFA/16 eliberată de Ministerul Sănătăţii al RM pentru angajare în funcţia de medic în cadrul Centrului Naţional de Sănătate Publică.

La 6 septembrie 2019, Oxana Beliuenco, reprezentată de avocatul Ivan Ungurean a declarat recurs împotriva deciziei din 29 mai 2019 a Curţii de Apel Cahul, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei instanţei de apel şi a hotărârii primei instanţe, cu trimiterea cauzei spre rejudecare în prima instanţă, precum şi constatarea şi pronunţarea motivată asupra faptului că a avut loc încălcarea drepturilor şi libertăţilor ei, prin prisma art. 6 din CEDO.

În motivarea recursului a invocat că citarea ei legală în prima instanţă nu a avut loc, dânsa nu a ştiut despre aceste citaţii sau înştiinţări şi nici nu avea cum să cunoască de prezenta cauza, de citaţii sau înştiinţări, pentru a le putea reclama, iar acest fapt nu-i poate fi imputat ei, dânsa nefiind înştiinţată în mod legal.

În acelaşi timp, a accentuat că nimeni dintre membrii adulţi ai familiei care locuiesc împreună cu dânsa, organizaţia de exploatare a locuinţelor, primăria satului etc., nu au primit citaţii sau înştiinţări pentru a le aduce la cunoaşterea ei.

A reiterat faptul că avizele şi recipisele poştale, aflate la materialele cauzei civile, nu descriu faptul că scrisorile (citaţiile, actele de procedură, cererile, etc.) au fost refuzate (de ea sau de o altă persoană).

Totodată, instanţa de apel a respins arbitrar şi contradictoriu argumentele ei şi ale reprezentantului său, avocatul Nicolae Ciumac, precum că intimatul abuziv a publicat anunţ în Monitorul Oficial, pe când prima instanţă a dispus publicarea anunţului în ziarul „Cahul Express”, ca fiind neîntemeiate.

A relevat că prima instanţă era obligată să dispună repetarea procedurilor, prin citarea repetată sau suplimentară a ei, la domiciliul ei, conform legislaţiei în vigoare, deoarece cunoştea aceasta, dar nu a făcut-o în schimb a aplicat citaţia publică, contrar art. 108 alin. (1) CCPC, care prevede că dacă locul de aflare a pârâtului nu este cunoscut şi reclamantul dă asigurări că, deşi a făcut tot posibilul, nu a reuşit să afle domiciliul acestuia, preşedintele instanţei dispune citarea acestuia prin publicitate.

Aşadar, instanţa de apel trebuia să verifice şi să motiveze toate aspectele înaintate spre soluţionare, însă nu a verificat, iar motivarea superficială a creat confuzie totală referitor la respectarea de către prima instanţă a procedurii de citarea legală a ei.

A obiectat recurenţa că a fost privată de posibilitatea de a apela şi utiliza instituţia medierii judiciare.

Prin urmare, a remarcat că dânsa nu a primit niciodată scrisoarea nr. 01-4/22-29 din 2 ianuarie 2017 adresată ei de către Ministerul Sănătăţii, Muncii şi Protecţiei Sociale al RM şi nici din materialele cauzei nu poate fi identificat faptul recepţionării de către ea a scrisorii respective.

A reiterat că potrivit pct. 5.2 din contractul nr. 228, în perioada de acţiune a contractului, medicul rezident, în ordinea descrescătoare a notelor din actul de studii, are dreptul să-şi aleagă locul de muncă al repartizărilor propuse de Ministerul Sănătăţii, Muncii şi Protecţiei Sociale al RM.

Lipsa acțiunilor din partea Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale al RM în vederea informării/înștiințării ei despre scrisoarea menționată, acordarea posibilității de valorificare a dreptului contractual (pct. 5.2 din contractul nr. 228) și alegerii locului de muncă, a determinat încălcarea de către Minister a clauzelor contractuale.

Totodată, Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale al RM a înaintat, la 23 iunie 2017, cererea de chemare în judecată, prin care a solicitat încasarea din contul ei, în beneficiul ministerului, a sumei de 235 000 de lei, însă fără a respecta procedura prealabilă.

A susținut că în contractul menționat, nu este determinat cuantumul cheltuielilor care urmează a fi restituite de către ea, această sumă urmând a fi determinată post-factum, iar ulterior efectuării calculului respective, Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale al RM este îndreptățit să o informeze despre volumul cheltuielilor și termenul de rambursare a acestora.

Cererea de chemare în judecată din 23 iunie 2017 prevede încasarea din contul ei în beneficiu Ministerului Sănătății al RM a sumei de 235 000 de lei, iar la 26 aprilie 2018, intimatul a depus cerere de concretizare prin care a precizat că costurile de instruire pentru dânsa au constituit suma de 218 160 de lei.

Astfel, se constată că Ministerul Sănătății al RM a depus cererea de chemare în judecată, fără a cuantifica sau determina exact cheltuielile de instruire care urmează a fi restituite, contrar art. 744 Cod civil, în același timp, nu este clar cum și în ce mod dânsa urma să determine exact și să achite cheltuielile de instruire, dacă Ministerul Sănătății al RM nici nu a făcut-o la data depunerii cererii de chemare în judecată.

Având în vedere prevederile art. 267 lit. a) CPC, instanța de judecată trebuia să scoată cererea de pe rol, deoarece Ministerul Sănătății al RM nu a respectat procedura de soluționare prealabilă a cauzei pe cale extrajudiciară, inclusiv prin mediere, în conformitate cu art. 267 lit. a) CPC.

Instanța de apel, în decizia sa, a omis să se expună motivat și referitor la aspectul privind admiterea în proces a unei persoane neîmputernicite, catalogând argumentele ei ca fiind formale și pur declarative.

Astfel, din materialele cauzei se constată că la 25 septembrie 2017, Ion Glavațchi, consultant al Direcției Juridice a Ministerului Sănătății al RM, a depus o cerere nr. 12jur-8, înregistrată în cancelaria Judecătoriei Cahul sediul central sub nr. 7238, prin care a solicitat amânarea procesului.

Totodată, se constată că Ion Glavațchi a fost împuternicit de către ministrul Svetlana Cebotari, de a reprezenta interesele ministerului, prin procura nr. 08/694 din 26 martie 2018.

A remarcat că prima instanță a încălcat art. 75 alin. (2) și art. 80 CPC, admitând în proces o parte/persoană neîmputernicită, în aceste circumstanțe, instanța de apel urma să examineze foarte atent aceste aspecte și să motiveze suficient de clar, pentru ca dânsa și partea apărării să poată înțelege caracterul formal și declarativ al argumentelor lor.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei recurate a fost expediată în adresa părților la 2 iulie 2019, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire (f. d. 203), însă careva date care ar confirma recepționarea acesteia de către recurentă la materialele dosarului lipsesc.

Astfel, se constată că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 6 septembrie 2019 în termenul legal.

Examinând temeiurile recursului declarat de Oxana Beliuenco, reprezentată de avocatul Ivan Ungurean, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Oxana Beliuenco, reprezentată de avocatul Ivan Ungurean, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurentei cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Distinct de aceste constatări, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII CPC, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) CPC, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 CPC, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr. 26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că recursul declarat de Oxana Beliuenco, reprezentată de avocatul Ivan Ungurean urmează a fi considerat ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Oxana Beliuenco, reprezentată de avocatul Ivan Ungurean.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Svetlana Filincova

Dumitru Mardari